

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt, fél évre
2 frt. községi jegyzőknek
és tanítóknak egész évre
3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott gar-
mond sorért 5 kr.; bélyeg-
díj minden beiktatásért
30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet
nélkül a szöveg nagysá-
gára, bélyegdíjjal, nyugta-
bélyeggel és támlappal
együtt 3 frt.
Nyitlér soronként 30 kr.
többszöri hirdetésnél ked-
vezmények nyújthatnak.

A lap szellemi részét illető
levelek a szerkesztőséghez,
pénz küldemények és hir-
detések a kiadóhivatalhoz
címezendők.

Kéziratok nem adatnak
vissza.

Bérmente len levelek csak
ismert kéztől fogadhatnak el.

Szilágy-Somlyó, 1893. ápril 27.

Évek óta elodázhatlan kérdés min-
den igaz magyar-érzelmű sz.-somlyói
polgár előtt a sz.-somlyói községi elemi
iskolának erősebb alapokra fektetése.

Szilágy-Somlyó város képviselő-
testületének közgyűlésein évek óta
mind nagyobb és nagyobb érdeklő-
déssel tárgyaltatott ezen kérdés, míg
végre is a város képviselete azon ered-
ményre jutott, hogy a sz.-somlyói köz-
ségi elemi iskolát a mostani alapon, a
rendelkezés alatt álló anyagi erővel
nem csak tovább fejleszteni, de a kor
színtvonalának legelső fokán is tovább
fenntartani teljes lehetetlen.

Ezen indok, ezen kényszer helyzet
vezette a város képviselő testületét,
midőn ezen — a mi vidékünkön va-
lóságos magyar nemzeti küldetésre
hivatott — elemi iskolának állami is-
kolává átalakítását s ez irányban a
tanügyi kormányhoz fölterjesztések
megtételét s egyben az építendő ál-
lami iskolahelyiség részére megfelelő
telek kiszemelését, illetve megvásárlá-
sát is elhatározta.

Az idő telik, az idő mulik s ezen
kérdésnél is szomorúan tapasztalhat-
juk, hogy „post multum eras dilabi-
tur actas.”

Jelen fölszólalásunk célja távolról
sem az, hogy az intéző férfiak ügy-
buzgóságát legkevésbé is kétségbe
vonjuk, és éppen nem az, hogy a do-
lognak szönyegre hozásával netalán
bárminek egyéni ambícióját legkevésbé
is megbántuk, — hanem célunk e
szép, e hazafias eszmét az elposvá-
nyosodásnak még csak árnyékától is
megmenteni, — célunk figyelmeztetni
azokat, a kiknek elemi iskolánk álla-

mosításának kérdése hazafias gondja-
ira bízott, hogy e kérdés a magyar
nemzetiségnek oly fontos, oly égető
sürgősséggel megoldandó kérdése, me-
lyet halogatni, vagy kiesínyes akadá-
lyoktól hosszasan függőben tartani, a
magyar hazafiság ellen való bűn.

Azokat a veszedelmes tanokat, a
melyeknek magvait országszerte ismét
kezdik hintegetni, az ámitó nemzeti-
ségi izgatók, — azokat a hazug tano-
kat, a melyeket lelketlen üzérek már
a mi vidékünkön is kezdenek a más
nemzetiségűek szívébe csepegtetni, a
magyarság, a magyar nemzet ellen,
— csirájában kell el fojtani. Erre
lenne hivatva egy erős alapon álló
állami elemi iskola.

Ezen vezéreszmétől áthatottan lett
kimondva elemi iskolánk államivá té-
telének sürgőssége, — ez okból sürget-
jük mi a város vezérférfait, hogy e
kérdésnek sürgős megoldását különös
kötelességüknek tartsák.

Hallottuk a közelebbi időkben,
hogy iskolánk államivá tételére mily
kedvező kilátások vannak, a legfelső
kormánykörökből mily biztató ígére-
tek jöttek.

A kedvező kilátások elébe igen
könnyen hozhat egy politikai vihar
olyan erős fellegetek, a melyeken ke-
resztül majd nem láthatunk át, a
melyek sötétségében majd még a
kétségbeesés Ariadne fonala sem fog
bennünket kivezetni ama ponthoz,
honnan kellő világosságot nyerjünk
a tovább haladásra.

Az emberek ígérétei, ha azon em-
berek épen miniszterek, vagy bárminő
állásuak legyenek is, csak emberi ígé-
retek maradnak, s tudjuk azt, hogy a
tett ígéretek mily sokszor maradtak

már beváltatlanul, — sokszor azért, mert
időközben elpárolgott, nem volt már
meg az ígért beváltásához a jó-
akarát és igen sokszor azért is,
mert elfogyott hozzá a tehetség.

Ragadjuk meg az alkalmat, ne
várjuk be, míg vagy a jóakarát elpá-
rolog, vagy a tehetség elfogy.

Bölni Sándor.

Nyilt levél és kérelem

Kiss Emil urhoz, a szilágyvármegyei
községi és körjegyzők egylete elnökéhez!

Igen tisztelt elnök ur!

Amidőn a vármegyei községi és kör-
jegyzők egyletének közgyűlése önt elnö-
kévé választotta meg, minden szem biza-
lommal, reménnyel eltelve tekintet felé!
Bizton hitte minden jegyző azt, hogy
egyleti életünk hosszú álmából kizavarva,
fejlődésnek fog indulni, hogy az egylet,
tisztelt személyével élén, életképességének
gyakran fogja tanujelét adni: megizmoso-
dik, magának a vármegyében tekintélyt
szerez, stb. Hittük ezt annál is inkább, mi-
vel az egyleti jegyzőségre is olyan egyén
választott meg, kinek személye teljes
garanciát nyújtott arra nézve, hogy ezen
reményünk nem lehet alaptalan. Annál
meglepőbb és kellemetlenebb ama tapasz-
talat, hogy az egylet második éve a leg-
melyebb hallgatásba van merülve. Hiva-
talos életünk hosszú idején nem lesz ta-
lán olyan két esztendő, mint a múlt és a
jelen év. Nagyfontosságú törvények, in-
tézkedések megvalósulásának előhírnöke
e két év, és egyletünk éppen e két évben
aluszsa a „mitsem tévés” és „mivel sem
törődés”-nek legtunyább álmát! Nem jól
van ez igen tisztelt egyleti elnök ur.

Magán uton tudomást szereztünk ar-
ról, hogy ön a múlt évben Mica László
egyleti alelnökhöz intézett egy levelében
elnöki tisztéről lemondott. Nevezett ezt
az egylettel s illetve a közgyűléssel nem
közölte, de ezt körülbelül helyesen is cse-

lekedte, mivel az igen tisztelt elnök urat
a közgyűlés bizalma helyezte e tisztre,
tehát egyedül a közgyűlés veheti tudomá-
súl lemondását is. Az alelnök — azt
hiszem túl lépné hatáskörét, ha közgyű-
lést hívna egybe, mivel ő csak abban
járhat el, a miben megbízatik s az elnök
megbízásából azt helyettesíti. Ha az el-
nök ur lemondott, őt mivel sem bízhatja
meg. Megbízás nélkül — mint fentebb
mondám — ő közgyűlést egybe nem hív-
hat, tehát mi évtizeden keresztül sem
jutnánk közgyűléshez. Nem tudom szán-
dékos volt-e az alelnök ur hallgatása
avagy nem? Ha szándékos volt úgy vé-
leményem szerint helyesen járt el, csak-
hogy igen tisztelt elnök urral annak ide-
jében közölnie kellett volna, hogy ő a
közgyűlést nem hívhatja egybe! Mert az
ő hallgatása miatt csak nem hallgathat
a hivatalos egyleti élet is? Ha elnök ur-
nak a lemondás tárgyában kelt levelét
egyszerűen zsebre vágta s ezzel előidő-
zője volt a mostani tespedő állapotnak,
ugy e mulasztása minden körülmények
között elítélendő. Nem tudjuk ma tehát
azt, hogyan és miben áll egyleti életünk,
azonban egyet tudunk, hogy a közgyűlés
által elnökül ön, első jegyzőül pedig Vi-
rág Lajos sz.-somlyai főjegyző — karta-
sunk lett megválasztva: önökötől várjuk
tehát alvó egyletünk fölébresztését.

Sok kartársam nevében s a maga-
méban is fölkérem, hogy az egyleti ta-
vaszi rendes közgyűlést egybehívni szí-
véskedjék.

Szíves tisztelettel:

Sz.-Nagyfaluban 1893. ápril 22.

Kovácsnai Ákos,
körjegyző.

A gyümölcsfa kertészet kö- réből.

(Folyt. és vége.)

3) Mert minden fakorona terjedelmé-
hez mért helyet igényel, ne ültessd a fát
se túl távol, sem pedig túl közel, de ál-

A „Szilágy-Somlyó” Tárcája.

É j j e l.

Gyertyám leégett, rég elmúlt az éjfé,
De fény övedzi mégis szememet,
Világot látok, mint az a tekintet,
Mit haldokló a tulvilágba vet.
Egy síró angyal borul két kezemre,
S csókolja arcom . . . az emlékezet,
Suttog fülembé búsan és szeliden:
Örök daloddal, édes szeretet.

És látom ujra hófehér lakunkat
Magasra felnyúlt ákácok között,
Csicsorgó fecske ül az eresz alján,
Mely az imént csak visszaköltözött.
Az udvarunkban látom hű kutyánkat,
Látom virágzó, kisdudkemet,
S megcsendül a szép gyermekének álma:
Örök daloddal, édes szeretet.

Anyám is ott ül, oly jó mint az Isten,
S oly szép, mint angyal, az ő két szeme,
Azt hittem, nincs más boldog a világon,
Csak a ki néki lehet gyermeke.
Aztán ott látom a halottas ágyon,
Mosolygó arccal, mint kisenvedett,
S dobogó szívem megcsendül remegve:
Örök daloddal, édes szeretet.

A vén eperfa árnyékos tövében,
Névet egy kis lány, én játszom vele,
Lengő hajfürte betakarja arcát,
Mint bimbóját a róza levele.
Óh látlak, nézlek, elveszett virágszál,
És le sem törölöm hulló könnyemet,

S megcsendül lelkem, mint hattyu sirása:
Örök daloddal, édes szeretet.

Gyertyám leégett, még sem jó a hajnal,
Hozd már a hajnalt én jó Istenem!
Vagy hát maradjon rajtam e sötétség,
Bús szemfedőül jó lesz az nekem.
Tavaszi virága, szellő suttogása,
Nem várlak többé nyájas kikelet,
Te sem teszed már boldoggá e szívet:
Örök daloddal, édes szeretet!

Köln Gyula.

Nem köt atyafiságot.

— Beszély. —

Irta: G. Diószeghy Mór.

Előre kijelentem, hogy nem vagyok
antiszemita. Lindenfeld Salamonnal, az én
falumbeli zsidóval igen jó viszonyban
élek. Ad holmi egyetmást hitelbe is. Van-
nak apróbb üzleti összeköttetések, a
melyeket többnyire békességgel szokunk
lebonyolítani. Rendesen aratás után van
az ultimók, a mikor minden üzleti dol-
gaikat rendbe hozzuk, tartozásokat, kö-
veteléseket kiegyenlítünk, ilyenkor néha
élénk eszmecseréket folytatunk, de hajba
még soha se kaptunk, sem a bíró előtt
nem voltunk. Egyszóval csendesen meg-
fériünk egymással és a kellő tiszteletet
megadjuk egymásnak. Azért tartottam
szükségesnek ezt előre bocsátani, hogy
zsidó polgártársaim meg legyenek győ-
ződve arról, hogy engemet az alábbi tör-
ténét megírásában korántsem valami ha-
gyományos ellenszenv vezetett, hanem a
történetnek bizonyos fokig való különös
és érdekes volta.

Nem uraim, én teljesen mai korbeli
szabadelvű ember vagyok és az árnyéka
is messze áll tőlem az antiszemitaságnak,
hanem arról nem tehetek, hogy bibicfalvi
Bibic Gedeon ur a legnagyobb mérték-
ben ellentétes nézeteket vall velem szem-
ben. Ő róla sajnálattal vagyok kénytelen
kinyilatkoztatni, hogy megrögzött antisze-
mita. Azonban beszéljen maga a történet,
nekem egyéb közöm nincs az egészhez,
mint az, hogy leirom történeti hiteles-
séggel.

*

Bibicfalvi Bibic Gedeonnak az egész
élete csaknem abból állott, hogy zsidta
az adót meg a zsidót, hanem azért az
adót soha sem fizette és pénzmagát meg
mindig a zsidókhoz folyamodott. Adtak
neki, mert az ősi juss meg mindig meg
volt, kétszáz holdas fekete föld, egy mas-
sában, akác fákkal bekerítve. Uszott már
az igaz, de azért még mindig kapott reá,
hol Bergertől, hol Weinbergertől, mert a
kinek már ez a két ur sem adott pénzt,
arról bizonyos volt a világ, hogy már a
rajta lévő kimondhatatlan sem az övé.
Egyszer aztán Bibic Gedeon ur is elérke-
zett ehez az állapothoz, hogy szűk termés
éviadán neki rontott Berger is, Weinber-
ger is, ez a két hatalmas pénzzsörnyeteg,
aztán neki indultak, mint a szamarak
után a juhok, az apróbbak is, a kik csak
ugy cédulára hiteleztek, és egy borongós
délután az ősi Bibic portán olyandobszó-
hangversenyt rendeztek, hogy beillett
volna bármilyen zajos premier előadás-
nak az operaházba. Weinberger lett a
helyzet ura és egy massában megvásá-
rolta az egész Bibic ösiséget.

Hát ez magában véve olyan közön-
séges história. Megcsinálta ezt már száma-
talan kiadásban Grösz, Grün, Stein, Wein,
Handel, Kandel, Busbaum, Ölbaum, Heisz,

Weisz, stb. Hanem azért bibicfalvi Bibic
Gedeon urra nézve egy kissé mégis kel-
lemetlen befolyással volt. Persze, hogy
most sem tudott egyebet csinálni, mint
szidta az adót, de még fokozottabb mérv-
ben a zsidót. Hanem azért az öngyilkos-
ságra nem gondolt egy percig sem. Kü-
lönben is nem állott nagy család a háta
megett, özvegyi sorban áll már nagyon
régóta, egyetlen fia van, a ki Pesten
már-már örök-jogász számba megy, a ki
szerfelett sok pénzt elpocsékolta, de most
már — ha látja, hogy nincsen honnan —
megélhet a maga lábán is.

Éppen valami életmódról gondolko-
zott Gedeon ur, mikor elibe állott nagy-
ságos Weinberger ur, aki tőzsdetanácsos
Pesten és nagybirtokos a vármegyében
és így szólott hozzá:

— Hát magával mi lesz? Nem várta
be a feleletet, hanem tovább folytatta:
Én gondoltam magára. Én nem vagyok
olyan, mint más. Bolond jó szívem van,
segít a szerencsétlen emberen. Maradjon
itt maga ebben a jószágomban ispanának.
Érti. Ne mondja, hogy koldulni küldtem,
kenyeret adok. Maga le fog költözni a
zsellérházba, mert az uri lakot nagyszerű
villává fogom átalakíttatni és nyáron ál-
tal itt fogok lanki a családommal.

Bibicfalvi Bibic Gedeonnak, akinek
megszámálhatatlan ősei voltak, először a
fejébe kergette minden csepp véré az
ajánlat, először arra gondolt, hogy neki
ront a nagyságos urnak és inas, kerges
kezeivel megmarkolja a lefityenő tokját
és belé szorítja a lelket; hanem azután
lecsilapult és egy párszor végig sétálván
a nagy ebédli szobában, meggondolta a
dolgát és azt felelte az ajánlatra röviden
és meglehetősen zordonan:

— Jól van.

Ettől a perctől kezdve bibicfalvi Bi-

talában úgy, hogy mindenik megkaphassa koronája igényelte helyét, ültessd átellenesen

3) Hogy a fa felnőjön, hogy gyümölcsöt hozzon, bizonyos tápanyagra van neki szüksége, melyet ha szűken kap szegény lesz nem csak növése, de gyümölcsözése is, ha a fa már bizonyos hosszabb ideig állott egy helyen, az általa kiszedhető tápanyagok nagy részét felszedve, rendszeren rosszul nő és keveset terem, miért ilyenkor szükséges olyan anyagokat alája keverni a földbe, melyek részére alkalmas tápanyagokat tartalmaznak, ilyen a különféle trágyaszor, de különösen az állati hulladékok, szőr, köröm, hus, vér stb., majd a trágyalé, ha tehát gyümölcsfáid nem kielégítően teremnek, ne sajnáld azokat trágyával ellátni, hidd el, háládatosan fognak érte majd teremni. A trágyát azonban ne a törzs mellett, de ott keverd alá a talajba hol gondoldod, hogy a gyökereknek a végei vannak, ha trágyalevet használhatsz, úgy váj nehány helyen a fa alatt vagy fél méter mély lyukat, vagy ha lehet áss le hasonló hosszú, karvastagságú cserép csöveket, abba öntsd a trágyalevet, hogy annak hatása még élénkebb legyen. Habár trágyázást jobb is novembertől aprilisi végeztetni, ezeközölhető az bármikor is, nem mulasztva el különösen azoknál a fáknál melyek gyepes vagy lucernás helyen állanak.

4) Ne ültessd oda fát, hol közvetlen előbb más gyümölcsfa már évekig állott, mivel a fiatal fa nem találván meg ott a neki szükséges tápot, rosszul tenyészik, ha azonban ezt mégis kénytelen vagy tenni, úgy ássad ki helyét szélesen és mélyen, hordass oda jó minőségű friss termékeny földet, abba ültessd a fát, melynek e célra különösen erősnek s egészségesnek kell lenni.

5) Hogy a leültetett fa koronájának jó alakja legyen, csonthéjas gyümölcsfákat mindjárt ültetés után metszd meg, almaféléket pedig, hogy jobban fejlődjenek, ültetés után csak egy nyár leteltével, és pedig erősebb növéssé vesszölket kétharmadig, középnövésséket félig, gyengebbeknek pedig csak tetejét metszd le. Ha koronát neked kell kezdeni, úgy hagyd a legelső ágakat közepertmetű ember magasságig: ha azonban gyümölcsösöd gyorsabb esésű lejtőn, vagy kisebb zárt helyen van, úgy jobb a fa törzsét egy méterre, tehát alacsonyabbra hagyni, mivel az ilyen fák rendszeren korábban kezdenek teremni, gyümölcsük is könnyebben leszedhető, mint magasabb fáról, mi a finomabb gyümölcsfajtáknál mindenestre csak előnyös lehet.

6) Amint te a fát gondozod, úgy jutalmaz téged az gyümölcsössel, éppen azért ha jó termést akarsz, ne vond meg tőle gondoskodásodat, ha szántóföld körül vagy ha utak mellé ültetted fáidat, hogy eke, szekér stb. azokat meg ne rongálja, erősítsd melléjük olyan három karót, melyet lécdarabbal alól-felül összefoglalva, törzsüket kellőleg megvédjék, nyulak ellen legalább egy méter magasán kösd körül tüskés galyfélével.

Ültetés utáni első nyáron ne mulasd el legalább néhányszor jó erősen megöntözni alját, majd, hogy az mindenkori porhanyó és tiszta legyen, ne mulasd el évenként két háromszor meg is kapálni, ne mulasd el koronáját szellősen tartani, épp ezért jó éles fűrész vagy balta segítségével igyekezzél minden másod vagy harmadik évben a száraz, vagy sűrűn álló, a korona belseje felé törekedő, majd az egymást keresztező ágakat róla eltávolítani, ha a levágott részek sebhelyét simítod el késéddel, kend be fatapaszzsal vagy kátránnyal. Hogy ártalmas férgek fáid kéregrepedéseiben tanyát ne üssenek, kapargasd meg, acél kéfével kefélgessd meg gondosan a moha felétől, a törzset és az ágak idősebb részeit pedig mész, hamu és trágya keverékkel meszeld be

bic Gedeon ispánja volt nagyságos Weinberger urnak a töle elkótyavetyélt ősi birtokon. És hűséges szolgálta volt. Ha magának úgy gazdálkodott volna, most az első virilitárk között lehetne a vármegyében. Szigoru pontossággal ügyelt fel a legkisebb borjura is, és beszámolt pontosan minden fillérről, a mi a kezébe jött. Szidta a nyulbörön hizott nagyságos urat, de hű volt hozzá és becsületes.

Ez a históriának első része.

... Beköszöntött a nyár és nagyságos Weinberger ur feleségével és egyetlen gyermekével, az ő szemfényével Frida kisasszonnyal leköltözött a szépen kiépített villába Bibicfalvára. A nagyságos asszony elhízott teremtes volt, mint a férje és mint az ilyen urhölgyek szoktak, ő is igen sok smukkot rakott magára rendszeren, aztán a nagyságos urral együtt pöfögtek és olykor nyájasan leereszkedtek Gedeon urhoz is, a ki igyekezett minél kevesebbszer elibök kerülni. Hanem Weinberger Frida kisasszony gyönyörű leány volt. Nem ütött sem apjára, sem anyjára, sem különleg, sem lelkületre nézve. Szép volt, kedves volt, jó volt, jékedvű, sőt egy kis pajzánságra hajló ennivaló teremtes.

Ekkor került haza az örök-jogász is, ifj. Bibic Gedeon is Pestről és bekvártelyozta magát a zsellérházba az öreg apjához. Minden ízéből, szavaiból, szerkeiből, mozdulataiból kilátzott, hogy belőle vagy egy igen jóra való ügyes ember lesz, vagy egy országos svihák. Nem tett szemrehányást az öregnek, sem az öreg neki, hiába volt is lett volna. Sőt igen bele találta magát a helyzetbe, másnap már megismerkedett Frida kisasszonnyal,

utána s szedd le minden évben a legnagyobb gonddal még a tél utolján a her nyófészkeket.

7) Hogy a fa felnőjön, hogy gyümölcsöt hozzon, bizonyos tápanyagra van neki szüksége, melyet ha szűken kap szegény lesz nem csak növése, de gyümölcsözése is, ha a fa már bizonyos hosszabb ideig állott egy helyen, az általa kiszedhető tápanyagok nagy részét felszedve, rendszeren rosszul nő és keveset terem, miért ilyenkor szükséges olyan anyagokat alája keverni a földbe, melyek részére alkalmas tápanyagokat tartalmaznak, ilyen a különféle trágyaszor, de különösen az állati hulladékok, szőr, köröm, hus, vér stb., majd a trágyalé, ha tehát gyümölcsfáid nem kielégítően teremnek, ne sajnáld azokat trágyával ellátni, hidd el, háládatosan fognak érte majd teremni. A trágyát azonban ne a törzs mellett, de ott keverd alá a talajba hol gondoldod, hogy a gyökereknek a végei vannak, ha trágyalevet használhatsz, úgy váj nehány helyen a fa alatt vagy fél méter mély lyukat, vagy ha lehet áss le hasonló hosszú, karvastagságú cserép csöveket, abba öntsd a trágyalevet, hogy annak hatása még élénkebb legyen. Habár trágyázást jobb is novembertől aprilisi végeztetni, ezeközölhető az bármikor is, nem mulasztva el különösen azoknál a fáknál melyek gyepes vagy lucernás helyen állanak.

8) Ha fád gyümölcsével megelégedve nem vagy, mert a fát idősebb korában is jó sikerrel beoltani lehet, ne habozz azt visszanyesve jó erősen megfelelőbb jobb fajtával beoltani, az így átoltott fa ugyanis mihamar fejlődven, fáradságodat pár év alatt általad óhajtott minőségű gyümölcsössel fogja jutalmazni.

9) Ha fád elvényülése miatt nem terem, mit meglehet száradó ágairól ismerni, ne habozz a koronának nagy részét lenyesni úgy mint az átoltásnál szükséges azt, mivel így az új ágakat hozván, új erővel fog majd teremni, ha azonban levágtad a koronának ez okból felét vagy kétharmadát, célszerűen ősszel vagy télen, úgy válaszd ki a legközelebbi nyár utolján a korona ágainak növése folytatására alkalmas hajtásokat, a többiekeltávolítsa vagy visszakurttva, vágd vissza gondosan a régi ágat is a meg hagyott hajtás aljág, simítsd meg késsél, kend be fakenőccsel vagy kátránnyal, hogy az újból fejlődő ágak felette minél szebben, minél erősebben fejlődhessenek.

10) A gyümölcsöt, mely fáidról idő előtt hull le, szedd fel gondosan, hogy a benne levő férgek ekként elpusztulhasanak.

Ha a gyümölcs leszedése alkalmával fáddal kíméletesen bánssz, ha a fenntebbieket figyelmedben tartod, úgy fáidban nem csak örömet, de bizonyosan hasznodat is fogod találni.

Major Lázár.

A hétről.

(Fővárosi levél.)

E hétnék hőse a kis szerb király. Tegnap még Sasa, ma már valóságos I. Sándor.

harmad nap már hangos kacajuk felverte a parkot. Aztán így ment ez napról napra, együtt daloltak, együtt zongoráztak, együtt sétáltak együtt... Beszéljen a többiről a nagy hársfa susogó lombja, én csak annyit tudok, hogy megszerették egymást forró, édes szerelemmel.

Egy hónap múlva azt mondta az ifj. Bibic az öreg Bibicnek, hogy fel megy Pestre és addig nem látja, míg az ügyvédi vizsgát le nem teszi. Az öreg Bibic szentül meg volt győződve, hogy soha sem látja többet a fiát.

Ugyanezen időben Frida azzal lepte meg szüleit, hogy mióta a fiatal tiszteletes ur prédikációit hallgatja végtelen lelki háborgásai vannak és ez nem is csilapszik le addig, míg ő is átal nem tér a kalvinista vallásra.

Persze a szülők hallani sem akartak róla. Akkor Frida sem nem evett, sem nem ivott, sem nem dalolt és szörnyen beteg lett egész addig, a míg végre reá állottak a szülei is. A nagyságos ur előtt nem állhatott meg élő lény egy hétig, a nagyságos asszony meg letett magáról minden smukkot és gyászolt.

Egy hónap múlva haza jött a fiatal Bibic és ámuló apjának annyit mondott: — Letettem a vizsgát.

Másnap már ismét hült helye volt, de hült helye volt Frida kisasszonnyal is. A nagyságos ur bögött mint egy megszigonyozott viziló, a nagyságos asszony minden órában elájult egyszer. Az öreg Bibic közönyösen vette a dolgot, azt hívé, hogy egy pár hét múlva ha fogytan lesz az aprópénz és elusznak a smukkok, a Frida kisasszonytól megugrik a fia, a kisasszony meg haza jön.

Ez a históriának második része.

Holnap, holnapután, ki tudja, talán már II. Nagy Sándor. Elég az, hogy az ő nevével van most tele az ó- és az újvilág, a kis király stiklijével van tele a világ valamennyi újságpapírosa. A világ kételkedő természetű a nem akarja hinnai, hogy az a pelyhedző állu gyerek a maga fejétől követte volna el az államcsinyt; sokan látni vélik mögötte Milán papát egy lapos pénzestárcával: ám a kis király komolyan tiltakozik minden oly föltevés ellen, mintha ő valakitől tanácsot kért volna. S ki ne hinné el azt ő fel-ségének? A gyermekek, ha csinyt követnek el, tényleg nem szoktak tanácsot kérni, hogy elkövetésük-e vagy ne a csinyt.

Amily nagyfontosságú Szerbiára az államcsiny, előttünk ép oly komikusnak tesz-szik a jelenet, midőn egy gyermek fölkel az asztaltól a jól megtraktált régens és miniszterbácsiknak egyszerre csak kijelenti, hogy: az urak el vannak csapva. Risztics és Belimarkovics urakból már kiszáradt a humor, mert ha csak egy csöppnyi is van bennük, a pillanatban nem harapnak az ajkukba, hanem lehető komoly arcot vágva, megkérdik Sasától: Megcsinálta már felséged a holnap penzumot?

De budapesti levelet írván, mi köze levelemnek a kis Sasához? Legfőbbnek annyit foglalhatok le Budapest számára Sasából, hogy itt terjedt szét először futótűzként a pár napos király halála híre. Mint a régi jó világban, mikor még szerb dísznőkereskedők hozták a hirt a Balkán-félszigetről, ez esetben is utasok hozták, persze villamvonaton utazók, hogy a kis királyt éjnek éjszakáján meggyilkolták. A tözszen egy kis riadalmat is okozott a hír, melynek a fővárosban sok hívője akadt, miután — mint rendszeren — „szavahiheő guválléroktól“ hallotta mindenki, aki tovább adta Sándor tragédiáját. Mert ez bizony tragédia lett volna, ha szerencsére, éppugy, mint a régi jó világban, a messziről jött utasok híreinek csak kilencven percentje is igaz volna. A kis I. Sándornak semmi baja a csak tőle függ, hogy II. Nagy Sándor váljék belőle.

Hanem most már csakugyan szeretnék Budapestben maradni, de itt vészharangok kongása riaszt meg minden pillanatban a azt sem tudom, merre nézzek: Veszprém, Kalocsa vagy Jászladány felé, avagy ama kisebb községei felé az országnak, melyek romokban hevernek a a honnét kezeiket tördelő emberek szívszagató áralma hallik föl az ország szívében és mindonüvé.

Tűz, tűz és tűz. Ahelyett, hogy azt mondhatnók: pénz, pénz és pénz. Mert sok a szerencsétlen, a hajléktalan, földönfutó, de kevés, akinek pénze is van, meg szíve is van. Általán a mi országunk sokkal szegényebb, ha négyszázezer forint is az idej költségvetésben a többlet, semhogy nehe-zére ne esnék a szerencsétleneken való segítség. De hát akármilyen szegények vagyunk, akinek háza és vagyontája hamuvá lett, még sokkal szegényebb a a jó szívvel megáldott ember hogyné osztaná meg fillé-reit (most már beszélhetünk fillérekről minden németeskedés nélkül) a nálánál szegényebb.

A t. hónapnyak is felajánlották két napi illetményüket a tűzkárosultak javára. Ez személyenkint 12 forint. Eddig, míg a fizetésük nem volt fölemelve, 5 ftr 25 kr esett egy napra, tehát 10 ftr 50 kr kapnának a

Nem így történt. Egy pár hét múlva Weinberger ur és Bibic Gedeon ur is sürgőnyt kaptak. Egyforma volt a szövege mind a kettőnek:

... „A mai napon van az esküvőnk, áldásukat kérjük.“

A sürgöny is iszonyu hatást tett, de különféleképpen. Weinber ur egészen meg-juhászódott tőle. Belenyugodott a hely-zetbe. Ügyvéd, mindig ügyvéd, ingyen viszi legalább a pereit. Ellenben Bibic-falvi Bibic Gedeon szörnyen felháborodott és retentő torokkal kiabált:

— A gazember! Meggyalázta a familiámat! Ilyen gondolatokkal volt el-telve, mikor egészen nyíjas képpel be-nyitott hozzá a nagyságos ur. Oda ment egészen közel hozzá, megveregette a vál-lait, szólott hozzá nyájas hangon:

— Maga most már ur lesz megint. No tudja, atyafiak vagyunk.

Bibicfalvi Bibic Gedeon ur végtelen megvetéssel nézett végig a nagyságos uron és végtelen rideg hangon felelt neki vissza:

— Hallja az ur! Én szolgáltam az urat becsületesen, fizetésért, mert reá voltam szorulva. Ezen kívül semmi közünk nem volt egymáshoz. Most tudja meg az ur, hogy én, a kinek ősei Árpáddal fog-lalták el ezt a hazát, én, aki szolgálja voltam az urnak, én az urral atyafiságba nem elegyedek!

És másnap elpakolt az ősi kuriáról, senki sem tudta, hogy hová. Csak azután sok, sok idő múlva tudtuk meg, hogy a nevét elváltoztatta és adóvégrehajtó lett Felső-Magyarországon.

Ez a históriának utolsó része.

tűzkárosultak fejénként egy képviselőtől, h a fizetésüket föl nem emelik. Lám, lám, mégis csak van valami jó a fizetésemelé-sben.

Kezdem észrevenni, hogy ha a vidéken nem borult lángba egy néhány város és kö-zség: nem is találók e hétről irni valót. Bár-csak ne találtam volna. Hisz meg azt is a vidéktől veszem kölcsön, hogy eszentul a vi-déki színházakban nem fog harsogni katona mu-zika. A Kossuth-nóta már csak megma-rad vörös kendőnek, melytől hogy ijedez a német: ezen mi csak mulatni tudunk. Mert hisz énekeljük, hogy Kossuth Lajos üzen a regimentek elfogyásáról, de ugye bár senki-nek sem jut eszébe kipótolni ezt az elfogyott regimentet.

Persze, odaát ezt szöszorint veszik a az-zal állanak boszút, hogy a katonabandáktól megfosztják a magyar publikumot, ami ké-tégtelenül nagy szerencsétlenség. Jól esik olvasnunk ezzel szemben, hogy Károly István főherceg, sorhajó-kapitány, nem huztatja ugyan a Kossuth-nótát, meg a Rákócyt, de megrendelte a Pallas nagy Lexikonát és a Mikszáth Kálmán összes munkáit. Hir sze-szerint, a főherceg meg akarta rendelni a magyar tudományos akadémia kiadványait is, de felvilágosították még idejében, hogy azok nagy részét németül is olvashatja.

Erzem, hogy meg kell mentenem a szé-kes főváros becsületét, itten történő dolgok-ról is csak kell írnom valamit. Im, segitá-dgenre jön Ugron Gábor és Bokross Elek, kiknek afférjai élénk tracsca tárgyul szol-gáltak e héten. Ugronnak párhaja volt va-lami zsindehystória miatt, ellenfele: Dániel Elek, keresztül is lötte a jobb félkarját, de a 48-as párt vezérének székelő módra nem kellett zsindehystória közorítani a karját, mi-után a golyó csak húst talált. Bokross Elek, a képviselőház alelnöke Klebersberg Zdenkó gróffal akar már régóta duellálni, miután a gróf ellene, mint ügyvéd ellen, bünvádi fel-jelentést tett. A gróf azonban nem verek-szik, míg a maga helyén nem tisztázódik a kényesnek látszó ügy. Egyelőre Bokross, akit „Erdély eszé“-nek szoktak tréfásan ne-vezni, nem tehetett okosabbat, minthogy ő is bünvádi feljelentést tett Zdenkó gróf ellen.

A nemzeti kaszinóban, meg a különféle pártklubokban élénken érdeklődnek az ügy kimenetele iránt. Annyi azonban már most is bizonyos, hogy az ellenfelek közül egyik meg hal, mielőtt duellumra mehetnének.

Székely Huszár.

Külömfélék.

— Mai számunkhoz negyedik hí-r-detési melléklet van csatolva.

— Előleptetések. A pénzügyministerium vezetésével megbízott m. kir. minis-terelnök Szilágyi Tráger Antal helybeli kir. adótitkár — jelenlegi állomás helyén való meghagyása mellett I. oszt., Vitélyos Ákos kir. adótitkár pedig II. osztályu kir. adótitkárként léptette elő.

— Erettségi vizsgálati biztossal a zilahi ev. ref. főgimnáziumhoz dr. Ballagi Ala-dár neveztetett ki. — Ezen főgimnázium-ban a VIII-ik osztály évváró vizsgálatá má-jus 12. és 13-ik napjain lesz.

— Sorozási ebéd. Gencsy Sándor városunk polgármestere, a folyó évi főso-rozás alkalmából, a színház helyiségében, a sorozó bizottság tiszteletére fényes ebédet adott. A figyelmes és vendégeretelben pá-ratlan házigazda vendégei ugyancsak jól érezték magukat, mert az ebéd az esti órákig nyult s oly kedélyes volt, a minő hivatalos ebéd ritkán szokott lenni. Az első felköszöntőt a házigazda mondta Gréber cs. és kir. őrnagyra, úgy is mint magyar honpolgárra. Zobel Lipót kir. tanácsos Nagy Domokos főszolgabíró, mint a so-rozó bizottság elnökét, dr. Verecs Sándor szolgabíró Nagy Domokost, mint a várme-gye legkitünőbb főszolgabíróját, Hegedű Sándor főkapitány a magyar honvédeget és Lőrincy Dénes századost, mint a so-rozó bizottság részéről kiküldött sorozó el-nökök köszöntötték fel. — Révész tanár Gencsy Sándor polgármestert, Virág Lajos főjegyző a szeretett házigazda ne-jét éltették. A tisztek áradata csak ezután in-dult meg javában és bizony nem maradt telköszöntetlen senki az ebéd végeztéig.

— A sorozás eredménye. Városunkban a napokban befejezett idei újoncsozás alkalmával felhivatott összesen 88 védköteles, ebből megjelent 62, alkalmasnak találtatott 15 = 24%.

— Szőlőoltás. Érdősözen az állami vincellériakola kezelés alatt levő szőlőtele-pen f. évi április 27. 28. és 29-ik napjain fog a szőlőfásoltás végeztetni, melyre a gaz-daközönöség figyelmét az iskola igazgatósága azzal hívja fel, hogy mindazok, akik az igazgatóságnál jelentkeznek, a szőlő fásol-tásban a jelzett napokon ingyen oktatást nyerne.

— Nyilvános köszönet. Lang József ur az izr. négyzet részére 3 ftrt küldött be. Fogadj a nemcs adományozó e helyt is as egyetlet köszönetét. Sz.-Somlyón, 1893. évi ápril 25-én. Az elnökség.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

VÖRÖS HERE

nagyszemű, arankamentes, 10, 25, 50, 100 kilós zsákokban államilag plombozva, 100 kilónként 76 frt.

5 kilós plombozott postaszák 4 frt
Bármely mennyiségben utánvétért kapható 8-10

gróf Teleki Arvéd Drassói

uradalmában, u. p. Szerdahely.

Óriási burgonya: Richter-féle Imperator 100 kg. 5 frt. — Paulsen-féle kék héjú 5 kgem 1 frt.

Csemege sajt Non plus ultra netto 4 kilo postaláda 3 frt.

Köszén kátrányt

legjobb minőségben

zsindely és deszkatekők behuzására,

mely által azok tartóssága kétszerte hosszabb, továbbá culárok, melyek a földbe ásatnak, kerítések és gazdasági eszközök befestésére, hordókban a 50 egész 200 kiló súlytartalommal; továbbá saját gyártmányu **Koaksot** (pirszén) kovácsok és lakatosok részére, ajánlja jutányos ár mellett

a légszeszgyár igazgatósága
3-10 Debrecenben

Posner Ábrahám

ércöntőde, gépjavitó és rézműgyára

*** SZILÁGY-SOMLYÓN. ***

Ajánl hazai gyártmányu **gőzcseplő** készleteket és mindennemű gazdasági **gépeket**, valamint **gőzmalmok**, **szesz- és keményítő-gyárak**, **gőzfűrdők**, **gőzfűrészek**, stb. részére szükséges mindenféle szükségleti cikkeket, melyeket gyári árban és kedvező részletfizetés mellett ad.

Egyszersmind tisztelettel értesíti a nagyérdemű gazdaközönseget és gőzgép tulajdonosokat, miszerint az ércöntőde, gépjavitó és rézműgyárát

GŐZHAJTÁSRÁ

rendezte be s azáltal az összes előfordulható munkákat tetemesen leszállított árban készítheti el.

A gyártelep — Megyeház-utcai saját házában van, s annak megtekintésére érdeklődők figyelmét ezeannel felhívja.

Az újonnan beszerzett segédzszerzők között **vasgyaluló** is van, ugyszintén a gőzmozdonyokon levő gőzhenger (gőz cylinder) furatásához is olyan **furógéppel** rendelkezik, mellyel a gőzhenger minden leszerelés nélkül furatható.

A nagyérdemű gazdaközönség eddig tanusított szives pártfogását ismételtén kérve, maradtam

1-6

tisztelettel:

Posner Ábrahám.

Szt.-László gyógyfürdő

Püspök-fürdő.

Nagyvárad mellett, posta, táviráda, vasútállomás.

Hazánk egyik legrégibb gyógyhelye, számos természetes meleg (28-33 R°) hévforrásokkal, új artézi kuttal, (33 R°) ezen források felett vannak építve csinos és célszerű berendezéssel a túlkör-, medence-, kabin-, kád- és mórföldes fürdők.

E hévforrások használata fürdőzésre javulva van: heveny és idült rheumatikus bántalmaknál, izületi loboknál, méh, has és mellüri savós izzadmányoknál, a vesebántalmak kezdeti szakában, epe és hólyaghurutnál, apoplexia után visszamaradt hűdéseknel, idegbántalmaknál.

A mórfürdők használata kitünő gyógyeredményt mutat: sápkórnaál, vérszegénységnél, a női ivarszervek különféle bántalmainál.

Ivó-gyógymódnál jó sikerrel használattik gazdag Calium-sók tartalmánál fogva, görvély és angol kórnaál a légzőszervek, gyomor és epevezetékek hurutjánál.

A vendégek szórakoztatására szolgál az árnyas erdő szélén épült csinos gyógyterem, társalgó-, ét- és táncsteremmel, kávéházzal, fedett terasokkal, könyvtár, fővárosi és vidéki hírlapok, zongora, billiárd, jól rendezett sétányok, a nagy kiterjedésű park és árnyas erdőben fedett sétány, tekepálya, társas estélyek, gyakori táncvigalmak, naponta háromszor térzene és társas kirándulások a Somlyó-hegy vadregényes vidékére.

Évnyitás: május 1-től október hó végéig
Főnyitás: június 1-től augusztus hó végéig

Elő- és utóévd 50% árkedvezmény a lakószobáknál. Kitünő konyha: Demetrovits Miklós. Szoba árak 40 krtól 3 forintig.

Orvos: **Dr. Túlkor Lajos.**

Bővebb tudósításokkal szolgál

3-3

a fürdőgondnokság.

Elővigyázat a ZACHERLIN vásárlásánál.

Szobaleány: „... Én nem nyitott rovarport akarok venni, én Zacherlint kértem!... Ezt a különlegességet joggal a legjobbnak tartják minden rovarpor között és ezért veszek én csak bepecsételt üveget, melyen e név áll:

ZACHERLIN.

Kapható Szilágy-Somlyón: Fábry Józsefnél, — Tasnádon: Dulka Eleknél, — Zilahon: Bikfalvi Testvéreknél, — Terge József és Widinszky Lászlónál.

1-6